1893-1963
70-ЛІТТЯ ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-6740
Тел.: в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-6337

РІК LXX. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, WEDNESDAY, AUGUST 28, 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, СЕРЕДА, 28-го СЕРПНЯ 1963 No. 163. VOL. LXX.

ІСНУЄ ЗАГРОЗА СТРАЙКУ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ

Вашингтон. — Палатна Торговельна Комісія 26-го серпня ухвалила резолюцію, згідно з якою мав би бути внеможливлений страйк на залізницях, який мав би початися 29-го серпня зараз по півночі. Але немає певних виглядів, що страйк не почнеться в четвер, бо обидві Палати Конгресу не матимуть часу на те, щоб ухвалити відповідний закон, який змушував би обидві сторони погодитися на рішення арбітрів. Текст резолюції, прийнятої Палатною Комісією, різниться від тієї резолюції, що її затвердила Сенатська Комісія, і тому треба б ще, після її прийняття обидвома Палатами, узгіднювати в окремій спільній конференції. Палатна резолюція домагається, щоб окрема Комісія Арбітрів вирішувала тільки два найголовніші пункти спору між залізничниками і залізницями, а саме звільнення 32 000 палячів та висоту залізничих робітничих бригад, а всі інші справи договору мали б вирішувати в безпосередніх переговорах робітники із працедавцями. Сенатська пропозиція йде дальше, бо, згідно з нею, і всі інші проблеми мали б бути вирішені в Комісії Арбітрів, якщо їх не вирішили б зацікавлені партнери в безпосередніх переговорах. Треба також вирішити справу системи платень, бо є невдоволення із теперішнього способу винагороди за працю, який основується на комбінації числа миль їзди і числа витрачених на працю годин. Сенатська Торговельна Комістя пропонує, щоб незалежна семичленна комісія вирішила справу спору на залізницях, і щоб її рішення зобов'язувало обидві сторони. Президент Кеннеді Кеннеді проситував, щоб непорозуміння вирішувала з обов'язуючою силою Міжстейтова Торговельна Комісія. Сенат припинив працю над цією справою, щоб дати обидвом партіям час на наради. Після того виявилося, що слабий є вигляд на те, щоб Конґрес вирішив цей спір, і тому дуже правдоподібно, що страйк почнеться в четвер, якщо тільки власники залізниць введуть новий реґулямін праці, на що дозволив їм Найвищий Суд ЗДА своїм рішенням, що це не противиться законам цієї країни. Сенатор із Ню Йорку Джекоб Джевітс пропонує, щоб Президент видав зарядження про те, що залізниці переходять під заряд держави, і тим унеможливив страйк. Конґрес не радо займається цією справою, і тому вийшло таке спізнення його акції, хоч на неї було доволі часу після того, як залізничники не погодилися були на обов'язкове рішення третейської комісії .

ПОМЕР ІВАН БАГРЯНИЙ — ВИДАТНИЙ ПИСЬМЕННИК І ПУБЛІЦИСТ, ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ

Іван Багряний

Згідно з телефонічним повідомленням з Мюнхену, у Західній Німеччині, в лікарні у Ст. Блезієр помер в неділю 25-го серпня після довгої і важкої недуги і внаслідок серцевої атаки видатний український письменник, публіцист і політик, провідник Української Революційної Демократичної Партії, віце-президент Української Народної Республіки в екзилі Іван Павлович Багряний. Народжений 1907 року на Харківщині, Іван Багряний виступив як поет з кінцем 20-их років і належав до літературної групи МАРС. В 1932-ому році був репресований. Звільнений з концтаборів еміґрував під час війни на Захід — до Німеччини, де виступив активно як політичний діяч, співосновник і провідник Української Революційної Демократичної Партії, заступник голови Української Національної Ради в 1947—1954, згодом до 1958 року, як її голова, і востаннє як віце - президент УНР в екзилі. Як публіцист виступав в окремих публікаціях і також на сторінках часопису „Українські Вісті" в Новому Ульмі, в якому був головним редактором. Розвинув також широку письменницьку діяльність, переходячи з поезії на прозу й опублікував ряд романів — „Звіролови" (пізн. назва „Тигролови") з часу єжовщини на Україні, „Сад Гетсиманський", „Вогненне коло", як також п'єси „Морітурі", „Генерал", „Розгром". Багато із його творів були перекладені на англійську, німецьку, голляндську, французьку та інші мови. Широкого розголосу набув памфлет І. Багряного „Чому я не хочу повертатися до СССР". У ЗДА перебував востаннє з кінцем 1958 року, беручи тоді участь в з'їзді Об'єднання Українських Письменників „Слово", на якому був членом президії Об'єднання. Довшу вістку про смерть І. Багряного подала аґенція Асошієйтед Пресс а за нею „Ню Йорк Таймс" та інші американські газети.

У Тант твердить, що зросло значення ОН

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант твердить у великому вступі до 150-сторінкового річного звідомлення про діяльність Об'єднаних Націй, що повага і значення тієї міжнародної установи значно зросли. У Тант наводить на доказ корисности існування Об'єднаних Націй їхню участь в „поладнанні" кубинської кризи в жовтні минулого року, в розв'язанні проблеми Західньої Гвінеї та в припиненні інтервенції Об'єднаної Арабської Республіки і Савді Аранбії в Ємені. За найважливішу актуальну проблему вважає У Тант потребу зміни расової політики уряду Південно - Африканського Союзу. У Тант вважає за великий успіх Об'єднаних Націй доведення місії ОН в Конґо до такого стану, що можна буде вже до кінця цього року передати відповідальність за дальший спокій в цій країні в руки тамошнього леґального уряду. У Тант сподівається, ще до кінця цього року можна буде відкликати міжнародне військо з Конґа, але деякі держави рекомендують залишення кількох тисяч вояків ще до половини майбутнього року. Одна ця місія коштує Об'єднаним Націям постання великого грошового дефіциту, бо цілий ряд держав відмовились заплатити відповідний пайок.

ВІДБУДЕТЬСЯ НАРАДА КЕННЕДІ І ГРОМИКА

НЕ ВИКЛЮЧЕНА ЗУСТРІЧ З ХРУЩОВИМ ПІД ЧАС СЕСІЇ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ

Вашингтон. — Президент Дж. Ф. Кеннеді погодився перевести нараду з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком, коли той приїде у вересні до Ню Йорку на 18-ту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка відкривається 17 вересня ц. р. Нараду Кеннеді з Громиком вирішено у 40-хвилинній розмові Президента з совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, яка відбулась в минулий понеділок 26 ц. м. У тій розмові Кеннеді м. і. спитав Добриніна, чи на сесію Генеральної Асамблеї ОН приїде Нікіта Хрущов. Добринін не дав йому ясної відповіді. За коментарями преси, приїзд Хрущова залежний від рішення Кеннеді, чи він — Кеннеді — промовлятиме на Генеральній Асамблеї, чи ні. На своїй останній пресовій конференції в минулому тижні Президент заперечив, наче б пляновано зустріч між ним і Хрущовим та заперечив теж, наче б він рішив виступати на Генеральній Асамблеї. З теперішньої розмови з Добриніним виходить, що обидві ці можливості не є виключені. Добринін передав Президентові листа від Хрущова. Чи поза куртуазійними фразами з приводу підписання договору про частинне припинення атомових експериментів Хрущов заторкнув у тому своєму листі інші справи — про це нічого не оприлюднено. Зате не підлягає сумніву, що нарада Президента з Громиком буде стосуватися тих дальших кроків на шляху до вирівнювання розбіжностей з Совєтським Союзом, про які натякалося при підписуванні атомового договору. Гадають, що цією найпершою справою на черзі є засоби забезпеки проти несподіваної атаки. Однак Совєтам буцім-то більше залежить на підписанні пакту неаґресії між Атлантійським Союзом (НАТО) і комуністичним бльоком з т. зв. Варшавського пакту. На Заході ставляться до ідеї такого пакту неаґресії з великою підозрою, застерігаючись передусім проти ставлення на рівну дошку союзу вільних західніх держав з ЗДА, Британією і Францією у проводі з СССР та його сателітами, охопленими Варшавським пактом, що його продиктувала Москва. Американські дипломати, що розмовляли на цю тему в Москві з нагоди переговорів про атомовий пакт, буцім-то звернули увагу, що східньо-західній пакт неаґресії мусів би передусім включити ґарантії безпеки для Східнього Берліну і вільного доступу до нього. Західньо - німецькі чинники мають найбільші застереження проти такого пакту, який насправді міжнародно потверджував би теперішній поділ Німеччини та існування Східньої Німеччини, як „суверенної" держави. Східня Німеччина є членом Варшавського пакту, а західні держави взагалі її не визнають і не можуть трактувати її як партнера. Щодо засобів проти несподіваної атаки, то тут безпосередньо заторкнені членські країни НАТО і Рада НАТО вже застереглась, що переговори про будь-що, що стосується західньо - европейської території, не можуть вестися без апробати збоку НАТО та найтіснішого порозуміння з НАТО, як цілістю. Ото ж ніодна з цих справ не така легка і проста. Проте нарада Кеннеді з Добриніним та заповіджена зустріч з Громиком і не виключена зустріч з Хрущовим вказують на бажання приспішити оці „дальші кроки" на шляху до відпруження східньо - західніх відносин.

Між Ізраїлем і Йорданією — виміна стрілів і нових взаємних закидів

Єрусалим. — В Єрусалимі, що є поділений між Ізраїлем і Йорданією, прийшло в минулу неділю 25 серпня до стрілянини, в якій згинув один ізраїльський вояк та був ранений один йорданський. Стрілянина почалась опівночі і тяглась до якої 4 год. над ранком. Йорданські власті оскаржують Ізраїль, що з ізраїльського боку падали на так зване Старе Місто по йорданському боці мінометні стрільна, що ізраїльські власті рішуче оспарювали. Обидві сторони припинили вогонь після телефонічної розмови та кожна з них передала скаргу з обвинуваченням другої сторони у зламанні перемир'я з 1949 року. Розглядом цих скарг займається Мішана Військова Комісія Об'єднаних Націй для перемир'я на Середньому Сході. Хоча Йорданія з королем Гуссейном на її престолі не має добрих відносин з Сирією і Іраком, а ще гірше з Об'єднаною Арабською Республікою Нассера, проте вона заявила свою солідарність в протиізраїльському фронті з названими арабськими країнами. З свого боку Ізраїль заявив вже раніше, що у випадку, коли б Сирія й Ірак пробували поділитися Йорданією, він виступить збройно проти такого порушування „рівноваги сил" на Середньому Сході.

ПОШИРЕНО ПРОГРАМУ ДЕДИКАЦІЇ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — З Комітету Пам'ятника Шевченкові повідомляють, що програма Дедикації Площі під будову Пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні 21-чо вересня 1963 р. є значно поширена. На площі, крім Хору „Кобзар" під управою д-ра Антона Рудницького, виступлять артисти з рецитацією творів Тараса Шевченка — Йосип Гірняк (в українській мові) і Василь Шуст (в англійській мові). Оба артисти, Й. Гірняк і В. Шуст виступлять також і в Концерті, який зачнеться о годині 6:00 вечора в готелю Мейфлавер. Концерт збагачується ще й сольовими виступами мистців: Марти Кобрин-Кокольської (сопрано) й Романа Рудницького (піяно). Урочистості Дедикації Площі, як теж і вечірньої програми (Концерт і Бенкет) будуть фільмовані.

Торонтонська Епархія святкуватиме 15-річчя свого існування

Торонто. — Найбільша простором українська церковна одиниця на всьому північно-американському континенті, українська католицька Торонтонська Епархія, відзначує цього року 15-річчя свого існування. Водночас святкує вона і 15-літній ювілей єпископських свячень та 25-літній ювілей священства свого Владики, Преосв. Ісидора Борецького. Цей потрійний ювілей росту і великих досягнень Епархії, що під проводом свого Владики-Ювілята іде у всіх ділянках своєї праці невпинно вперед, викликав широкий відгомін серед усіх вірних Торонтонської Епархії, а в першу чергу серед її духовенства і католицьких організацій, і всі вони взялися за справу його достойного відзначення. Ювілейні святкування проходитимуть у рямцях четвертого з черги Конґресу Українців Католиків Торонтонської Епархії, що відбудеться в суботу і неділю, 31 серпня і 1 вересня цього року, а деякі організації (ЛУКЖінок) зачнуть свої ділові наради вже в п'ятницю 30 серпня. У програму цих святкувань увійдуть Святі Літургії, Молебні, урочисті Спільні Сесії всіх організацій і Ювілейний Бенкет у Роял Йорку Готелі, в суботу увечері. Вершка свого осягнуть ювілейні урочистості 1 вересня, в час ювілейної архиєрейської благодарної св. Літургії, що її в співслуженні численного духовенства відправить сам Ювілят Преос. Владика Кир Ісидор, та в Святочному Концерті того самого дня, в год. 3.30 по-пол. Архиєрейська св. Літургія буде відправлена в год. 10.30 рано, в новозбудованій церкві Колеґії ОО. Василіян у Вестоні б. Торонто, а концерт у великій і модерній Авдиторії тієї ж Колеґії.

В концерті візьмуть участь найвидатніші мистецькі сили Торонта, такі, як — Соня Сахно-Климець, проф. Г. Голинська, Маруся Гробельська, Леся Мидюк (деклямація), Осип Гошуляк, хор церкви св. О. Николая та Струнна Оркестра Інституту М. Лисенка — під упр. проф. І. Ковалева під упр. Ст. Гумініловича. З упр. Степана Гумініловича. З уваги на цей небувалий, бо аж потрійний ювілей, його його організатори сподіваються великого числа учасників з усіх усюди просторої Епархії.

Айзенгавер із застереженням підтримує атомовий договір

Вашингтон. — Колишній президент Д. Д. Айзенгавер вислав листа до голови Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатора Дж. В. Фулбрайта, в якому заявляє, що він підтримує договір про частинне обмеження пробних атомових вибухів, але пропонує, щоб Сенат прийняв додаткове застреження про те, що ЗДА негайно вжиють атомової зброї, коли б ворог повів агресію проти вільного світу. Айзенгавер твердить, що таке застереження є потрібне, бо СССР вже дав численні докази на те, що він не дотримує своїх міжнародних зобов'язань. Сенатор Дж. Фулбрайт заявив, що пропоноване Айзенгавером застереження не є конечне, бо ЗДА і без нього мають право вжити атомової зброї згідно з чартером ЗДА. Також колишній президент Гаррі С. Труман заявив, що він беззастережно підтримує договір про обмеження атомових вибухів. Третій колишній президент Герберт Гувер відповів, що він, з огляду на стан здоров'я, не може висловитися в тій справ.і

Канада домагається посилення зв'язків із комуністичними країнами

Торонто. — Канадійський міністер закордонних справ Пол Мартин заявив на прийнятті під час Канадійської Виставки, що очолювана ним країна і всі західні держави мусять іти слідами договору про обмеження пробних атомових експльозій та посилити торговельні, культурні і наукові зв'язки з комуністичним світом, включаючи до нього комуністичний Китай. Міністер Мартин казав, що „ми мусимо йти вперед, відкинувши всякі ілюзії, в твердій вірі, що ближчі контакти з комуністичними державами допоможуть переломити бар'єри недовір'я, яке тепер існує". Мартин критикував ЗДА за те, що вони є проти комуністичного Китаю, бо „ізоляція комуністичної Азії не може бути відповіддю на те, що зростає сила комунізму на азійському континенті". Коли ми маємо жити в мирі довше під час т. зв. коекзистенції, казав Мартин, то треба відкинути думку про те, що самою ізоляцією Китаю зможемо знищити там ту соціяльну систему, яка там існує.

Нова держава Маляйзія має бути проголошена в половині вересня

Лондон. — Британський міністер колоній Дункан Сандіс прибув до столиці Маляйської Федерації Куаля Люмпур для нарад у справі проголошенн нової держави Маляйзії, яка буде складатися з Маляїв, Сінґапуру, Північного Борнео і Сараваку. З уваги на застереження збоку Філіппін і индонезії відбулись в Манілі на Філіппінах конференції спершу міністрів закордонних справ Маляїв, Філіппін і Індонезії та після того голів цих трьох держав. Вони погодились, щоб Об'єднані Нації перевірили в Північному Борнео і в Сараґаті настрої тамошнього населення, чи воно дійсно хоче приєднатись до тієї нової держави. Генеральний секретар У Тант дійсно склав і вислав відповідний гурт отаких міжнародних „контролерів", але після того виник спір за число й компетенції „обсерваторів". Філіппіни й Індонезія. Врешті Індонезія, найбільший опонент, погодилась, щоб кожна з тих держав мала по 8 обсерваторів. З уваги на діяльність тієї Комісії ОН пересунено первісний передбачений термін 30 серпня ц. р. до 16 вересня ц. р. на проголошення Маляйзії. Нова держава буде в союзі з Британією та стане поважним бар'єром проти експансії комуно-китайських впливів в південній Азії і в Океанії. Всі керівні органи у передбачених складових частин Маляйзії підписали вже відповідний договір про злуку.

Республіканці шукають кандидата на президента

Вашингтон. — Поважне число, а можливо, що навіть більшість, професійних республіканських політиків, гадають що сен. Ґолдвотер майже напевно буде найменований на кандидата на президента в 1964-му році. Вже тепер республіканські партійні проводи в понад 30 стейтах підтримують арізонського сенатора, і вигляди губернатора Нелсона А. Рокефеллера доволі зменшилися після того, як він одружився з розведеною жінкою. Колишній президент Д. Д. Айзенгавер є проти того, щоб республіканським кандидатом був надто правий або надто лівий політик. Але більшість республіканських політичних професіоналів не хотіли б, щоб кандидатом був мишиґенський губернатор Джордж Ромні, або пенсилвенійський губернатор Вілліям В. Скрентон, бо, на їхню думку, ці кандидати не мали б можливости здобути таку популярність, щоб перемогти демократичного кандидата, яким буде президент Кеннеді. Республіканці не вірять, щоб їх якийнебудь інший кандидат міг перемогти Кеннеді в найближчому році але вони сподіваються, що сенатор Ґолдвотер, як провідник республіканського кандидатського виборчого списка допоможе республіканцям вибрати більше число сенаторів, губернаторів і конґресменів. Тепер в Сенаті є 67 демократів і 33 республіканці, в Палаті Репрезентантів 257 демократів і 177 республіканців; демократи мають 33 губернаторів, а республіканці — 17. Демократи мають велику перевагу в обидвох Палатах і тому важко республіканцям здобути більшість, але вони сподіваються поправити своє теперішнє становище.

Інж. Артем Зубенко, редактор „Тризуба" помер у Ню Йорку

Ню Йорк. — В понеділок 26 серпня ц. р., о год. 3-ій по пол., тут у Французькому Шпиталі помер після короткої і тяжкої недуги, кол. хорунжий Української Армії, Лицар Залізного Хреста інж. Артем Зубенко, визначний громадянин, учасник українських визвольних змагань та Першого Зимового Походу Армії УНР, член - основник Українського Національно-Державного Союзу в ЗДА і член його Головної Управи й редактор журналу тієї партії „Тризуб". Панахида буде відправлена в середу 28 серпня о год. 7.30 у похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вулиці у Ню Йорку. Похорон відбудеться в суботу на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Брукду.

● **Видавець журналу „Лайф"** переговорює з 16-ма астронавтами в справі друку їхніх спогадів про космічні лети до Місяця і пропонує дати їм за право друку цих спогадів 800 тис. дол. Гадають, що Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація не матиме нічого проти друку цих спогадів, і контракт буде підписаний у вересні ц. р.

Відзначено роковини Л. Українки в Італії

Проф. Яр. Рудницький вручив портрет й книжки Л. Українки місту Сан Ремо.

Сан Ремо, Рів'єра. Тут відбулася 19 серпня окрема церемонія відзначення 50-річчя смерти й 60-річчя перебування Лесі Українки в Італії. В приявності офіційних представників столиці італійської Рів'єри — Сан Ремо та редакторів місцевих часописів і журналів проф. Яр. Рудницький з доручення УВАН у Канаді особисто передав портрет Лесі Українки роботи проф. Катерини Антоновичевої і книжки (включно з англ. перекладом Л. Українки) для бібліотеки й музею в Сан Ремо. Д-р Маріо Массобріо, президент Відділу Міжнародних Культурних Зв'язків і Туризму прийняв дар УВАН в імені міста й висловив подяку українцям Канади за цей жест. В часі прийняття, що опісля відбулося з цієї нагоди, піднесено тости в честь Італії, Канади й „майбутньої" вільної України. Проф. Рудницький вписав у пропам'ятну книгу (по-італійськи й по-українськи) меморіяльну деку місту Сан Ремо за гостинність супроти Л. Українки в роках її перебування там 1901 - 1903. Окремий портрет Л. Українки передано теж Пенсіонові Адріяна (Наталія) для вміщення в кімнаті, де жила українська письменниця 60 років тому.

З цієї нагоди Президента УВАН запрошено бути офіційним гостем міста на час його перебування в Сан Ремо й на пам'ятку вручено йому ювілейну медалю „Сан Ремо 1963". — Після вміщення поезії Б. І. Антонича про оборону Альказару в Альказарському заливу в Еспанії в 1955 р., перших українських перекладів Б. Бернса в Алловай у Шотляндії в 1959 році, портрету Марка Вовчка в Бад Швальбах у 1961 р., акція УВАН у Сан Ремо в 1963 р. це черговий успіх на полі міжнародного культурного обміну між Заходом і вільними українцями в діяспорі.

Сл. п. Вол. Дорошенко буде похоронений на українському цвинтарі в Бавнд Бруку

Філядельфія. — У зв'язку із смертю видатного українського літературознавця та громадського діяча сл. п. Володимира Дорошенка повідомляють, що парастас за упокій душі Покійного буде відправлений в середу 28 серпня в церкві св. Покрови при 2225 Норт Мешер Стріт у Філядельфії і Служба Божа в четвер 29-го серпня о год. 9-ій ранку в цій же церкві. Після Служби Божої похоронний похід від'їде автами на Український Православний Цвинтар у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. В доповненні до повідомлення про смерть сл. п. В. Дорошенка в попередньому числі „Свободи" подають, що Покійний осиротив також сестру Міліцу і сестрінку Катерину.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** при кінці тижня вітав у Вашинґтоні 200 закордонних учителів, які дорогою культурної виміни прибули до цієї країни, щоб восени почати навчати в американських школах. Ці вчителі походять із 18-ох держав. Президент сказав, що ці вчителі вчитимуть американців, але і самі тут зможуть багато дечого навчитися, спостерігаючи вільне американське життя.

● **Голова Світової Жіночої Християнської Абстинентської Унії** пані Рой Т. Джеррет заявила, що повинна бути світова контроля над сиґарками, подібна до тієї, що її виконують над наркотиками. Вона твердила, що науковці і дослідники ствердили, що курення сигарок спричиняє пістряка легенів.

● **Два сенатори**, виступаючи на телевізії, висловилися проти того, щоб збільшувати членам Сенату річну платню з $22,500 до $35,000, як це запропоновано в Сенаті. Сенатор демократ із Висконсин Вілліям Проксмаєр сказав, що „неґарно є, коли сенатори говорять про ощадність в урядових витратах і одночасно собі збільшують платні". Сенатор республіканець із Ню Йорку Кеннет Б. Кітінґ сказав, що хто хоче ощаджувати, той мусить ощаджувати завжди, а не тільки тоді, коли справа йде про чужі прибутки.

У СВІТІ

● **Румунія** вдостоїлась у роковини своєї незалежности особливо „сердечного" листа від головачів комуністичного Китаю, де підкреслюється „взаємну пошану для незалежности і суверенности, рівність, співпрацю, взаємну користь і приязну підтримку у справах економіки, культури, науки і техніки". Румунські комуністи не хочуть піддатись диктатові совєтського господарського пляну і ці дисонанси між Москвою і Букарештом використовує Пейпінґ.

● **Д-р Стіфен Вард**, який став був одною з головних фіґур в скандальній афері кол. військового міністра Джона Профумо та який покінчив самогубством, заламавшись нервово у судовому процесі за матеріяльне використування дівчат легких обичаїв, що їх знайомив з членами англійської аристократії, — залишив по собі 12,376 дол., після заплачення податку. Проте він не залишив ніякого завіщання і не мав нікого з найближчої родини.

● **В Альжирі** відбулася 12-денна конференція 180 делеґатів від 4,500 тамошніх студентів. Хоч вони заявили свою підтримку урядові Ахмеда Бен Белли, проте одностайно вимагали широкої автономії для студентської організації і відкидали диктатуру партії, на яку спірається названий диктаторський прем'єр.

● **Марокко** заявило, що воно зірве дипломатичні взаємини з Португалією з уваги на її політику в своїх африканських колоніях. Мароканський уряд визнав екзильний уряд анґольських політичних втікачів. В Марокко працює 16,000 фахових португальських робітників і воно має добрі торговельні взаємини з Португалією, — тепер ці відносини погіршаться.

● **В західньо - німецькому парляменті** поширювано меморандум групи видатних німецьких діячів у проводі з колишнім президентом Теодором Гойссом, де тавровано тенденційно лаґідні судові кари у відношенні до масових вбивників з часів Гітлера. У меморандумі наведено 12 конкретних прикладів.

● **Лондонська поліція** проголосила стежні листи за трьома мужчинами, з одночасним оприлюдненням їх світлин, призвищ, докладними персональними даними й особливостями, як за учасниками в нападі на поштовий потяг, в якому пограбовано понад 7 мільйонів. Таким чином поліція знає вже сім осіб, безпосередніх учасників або помічників у тому нападі, що сколихнув англійську публічну опінію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

ЗДА й Південний В'єтнам

З'єднані Держави заангажувались активно у „непроголошену війну" проти комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі приблизно два роки тому, коли постала безпосередня небезпека, що імпортований туди з Північного В'єтнаму комуністичний рух переможе, зліквідує Південний В'єтнам, як вільну країну, і загрозить комунізацією цілій південній Азії. Тому збільшено фінансову допомогу тій країні до яких $250 000 000 річно і підсилено склад американської військової місії до круглo 12 000 війська, що має не тільки інструкторські завдання, але й бере допоміжну участь у бойових діях проти комуністів.

Признавши Південний В'єтнам за країну, важливу для всього вільного світу, ЗДА тісно співпрацювали з її президентом Нго Дінг Дісмом, який від 26-го жовтня 1955-го року став направді диктаторським володарем. Американці признавали багато хиб за режимом Нго Дінг Дісма, проте цінили його як впертого і завзятого антикомуніста. А втім, з часом почав мститись первородний гріх того режиму: підтримування свояків. Найближчим дорадником Нго Дінг Дісма і шефом таємної поліції став його один брат, другий перебрав командування центральним військовим районом, третій є найбільш впливовим католицьким архиєпископом у країні з більшістю буддистського населення, четвертий став амбасадором у Лондоні, братова — членом наказного парляменту і лідеркою жіночих товариств, її батько — амбасадором у Вашингтоні, а мати — представником в Об'єднаних Націях. З цієї фамілійної кліки найбільших амбіцій набралися згаданий уже брат — шеф поліції і його дружина. Невідомо ще, яким закулісовими інтригами, все ж їм удалося зреалізувати давно пропаганий ними плян — здавлення всякої опозиції військово - поліційними засобами. Внаслідок цього в'язниці й концентраційні табори заповнились буддистами і студентами, які стали у проводі опозиційного руху.

Очевидно, що настрої в народі, які й раніше були критичні у відношенні до того безпардонного режиму родинної кліки, ще більш погіршились, звертаючись теж проти Америки, що ніби постачає тому режимові вантажні авта для перевезення в'язнів та зброю для обстрілювання демонстрантів. Американський уряд тепер запізно зрозумів помилковість своєї політики беззастережного підтримування Нго Дінг Дісма і легковаження його кліки. З солідарного фронту тієї кліки виломилися тільки згадані батько й мати пані Нго Дінг Нгу, „сірої еміненції" південнов'єтнамського режиму: вони зреклися своїх становищ і затаврували поведінку власної дочки та її чоловіка й шваґра. Але від цього Вашингтонові не стало легше. В столиці Південного В'єтнаму панує режим, спертий на кількох тисячах поліцистів і військових „спеціяльних частин". Співпрацювати з урядом, який має проти себе майже ввесь нарід — неприємно і трудно. Сприяти ж тим колам, які раді були б зчинити проти правління Нго Дінг Дісма революцію — це значить наразити край на громадянську війну, поруч із війною проти комуністів. Неможливо також зірвати з південнов'єтнамським урядом, бо це потягло б за собою відкликання грошової і військової допомоги, тобто — у практиці — відчинило б двері комуністам. Виходить таке, що Вашингтон, який відмовився підтримувати найбільш лояльних і найвірніших Америці кубинських емігрантів-революціонерів, мусить далі підтримувати й фінансувати нелюдяний до ЗДА режим Нго Дінг Дісма і його злочинної кліки.

Гризня між комуністами

Конфлікт, що виник і розвинувся внаслідок „ідеологічних розбіжностей" між Совєтським Союзом і комуністичним Китаєм, розпалюється до білого. Не минає й дня, щоб комуністична преса і радіо не обвинувачували Москви і Хрущова в зраді ідей Маркса й Леніна, а совєтська преса і радіо не таврували провідників китайської компартії, як фальшивників, наклепників, а то й „нелюдів позбавлених всякого глузду".

Совєтські столичні московські газети з 21-го серпня і провінційні київські та інші газети з 22-го серпня повидруковували розлогу заяву совєтського уряду, одну з найгостріших досі своїм тоном у відношенні до комунокитайських „товаришів". Говориться в цій заяві і про „цебри наклепів" на договір про заборону випробувань ядерної зброї, і про те, що „за верству тхне демагогією і авантюризмом від заклику керівників Китайської Народної Республіки", інкримінується тим керівникам співпрацю з різними „відщепенцями" комуністичного руху, зокрема з троцькістськими групками, обвинувачується їх у розділюванні комуністичного руху „за кольором шкіри", значить у расизмі, коротко кажучи — в усіх найтяжчих з ортодоксального комуністичного погляду ухилах і злочинах.

Але словесною війною і пропагандивними атаками цей конфлікт між Пейпінгом та Москвою в його теперішній стадії не обмежується. Він перейшов уже в ділянку практичної політики, доказом чого може бути наполеглива активність комунокитайців на міжнародному полі, зокрема всередині різних комуністичних партій світу.

Так, із заяви Виконавчого комітету ЦК Комуністичної партії Арґентини, надрукованої в московській „Правді" з 3-го серпня цього року, світ дізнався, що, „порушуючи принципи Декларації з 1960-го року, китайські товариші неприпустимим способом втручаються в справи різних братніх партій, а також нашої — аргентинської — партії. Вони, не вагаючись, як функціонери, використовують різні антипартійні угрупування. В Арґентині вони настроюють членів групи авантюристичних елементів проти найбільш шанованих керівників світового комуністичного руху".

Ще цікавішим прикладом діяльности висланців Пейпінґу на міжнародному терені може бути повідомлення чехословацької телеграфічної агенції, надруковане в „Правді" з 24-го серпня. З цього повідомлення виходить, що чехословацький комуністичний уряд з „великою терпеливістю" звертав увагу уряду комуністичного Китаю на „недозволенну діяльність" філії агенції Сінхуа в Празі, яка „поширювала матеріяли з наклепами у відношенні до чехословацького народу, уряду і комуністичної партії Чехо-Словаччини". Внаслідок тих „недозволених дій" празький уряд зажадав відкликати трьох кореспондентів згаданої агенції, але агенція Сінхуа не тільки продовжувала поширювати „наклепницькі матеріяли" у своїм бюлетені, а ще й почала їх друкувати великими тиражами чеською мовою. В комунікатах агенції Сінхуа, видаваних на терені ЧСР, вимогу празького уряду відкликати її кореспондентів названо „брутальним і провокаційним актом". Все це примусило вреті чехословацький уряд позбавити названу агенцію права діяльности на терені ЧСР.

Наведені факти можуть бути ще однією ілюстрацією цього загостреного досараю конфлікту в міжнародному комуністичному русі. Ще тохи і почнеться зривання дипломатичних взаємин між Москвою і її сателітами, з одного боку, і Пейпінгом з другого.

СТРІЛЕЦЬКА ШВАЙЦАРІЯ

Упродовж 20-ох днів, від 24-го липня до 12-го серпня, в Цюріху відбувалося загальношвайцарське свято. Таке свято влаштовують щоп'ять років у різних кантонах, у порядку іншому місті, аж, знову прийде на них черга. В Цюріху попереднє свято відбулося 1907-го року.

У цьогорічному святі взяли участь 72 000 стрільців-змагунів, з найдальших закутків швайцарської конфедерації. Змагуни приїздили до Цюріху з різних кантонів за певною чергою. Урочистим походом ішли вони головними вулицями міста озброєні, у різнобарвних стрілецьких строях, з прапорами своїх організацій, ішли пішки і їхали на конях з різноманітною музикою з бубнами і свистунами. Старі ветерани, між ними навіть понад 80-літні діди, маршували в своїх історичних одягах, із зброєю ще з 18-го століття. Для окраси походів ішли також жінки у своїх чудових місцевих народних ношах.

На окремій площі вітали стрільців представники кантональних урядів, а також центральної влади на чолі з президентом швайцарської конфедерації. Після офіційної паради відвозили гостей автобусами і трамваями на величезну площу в кінці міста —Альбісгютлі, де споруджені були спеціяльні ресторани, театр та різні розваговi устаткування. На цій же площі побудована була величезна стрільниця, на якій стрільці змагалися за першість, стріляючи з віддалі 300 і 50 метрів, здебільшого з найновіших крісів, а також з револьверів та пістолів.

Головними переможцями в цьогорічних стрілецьких змаганнях вийшли Авґуст Голленштайн у стрілянні на 300 метрів і Алекс Шпекер у стрілянні пістолею на 50 метрів. Їх урочисто проголосили стрілецькими королями, розумується з відповідними нагородами. Різні відзначення одержали також багато інших змагунів.

У змаганні 72 000 учасників вистрілили разом 5 000 000 набоїв. Щоб на таку величезну кількість осіб докладно обраховувати досягнення поодиноких членів кожної стрілецької організації з різних громад і кантонів, адміністрація свята послуговувалася електронним рахунковим устаткуванням, що його позичила одна швайцарська асекураційна установа.

Подібні стрілецькі свята відбуваються від непам'ятних часів. Але стрілецьких королів почали вибирати щойно 1824-го року, і ця „королівська" традиція збереглася донині.

Головне завдання швайцарських стрілецьких змагань — демонструвати готовість громадян боронити незалежність батьківщини.

Цю свою оборонну волю виявляють вони не тільки кожних п'ять років на всешвайцарських стрілецьких святах. У Швайцарії втягнено до стрілецьких змагань також молодь. Наприклад, у Цюріху щорічно відбувається стрілецьке змагання хлопців у віці від 12 до 16 років під опікою військового командування.

Уся Швайцарія вкрита густою мережею стрілецьких організацій, згуртованих у своїх кантональних об'єднаннях, що разом творять всешвайцарський Стрілецький Союз. Ці стрілецькі цивільні організації тісно пов'язані з військовою організацією народної оборони країни — міліцією.

Вся чоловіча частина швайцарської людности тотально, так би мовити, змілітаризована. Кожний здібний носити зброю мужчина є вояком. Кожний 19-річний молодик стає до брання. Якщо його визнають здатним до військової служби, то в наступному, 20-му році життя, він вступає у ряди армії - міліції. Спершу він служить чотири місяці як рекрут. Рекрутська наука дуже інтенсивна. Після закінчення рекрутської школи молодий вояк забирає свою військову уніформу, свій кріс з набоями додому і готовий на кожний заклик командування з'явитися до своєї військової частини. До 36-го року життя швайцарський вояк щороку мусить відбувати тритижневі військові вправи. Він зарахований до елітарної частини армії - міліції. Між 37 і 48 роками він переходить до крайової оборони („ляндвер"), а між 48 і 60 роками — „до ляндштурму". Ці старші річники зобов'язані кожного року відбувати двотижневі військові вправи.

Але на цьому не кінчаються обов'язки швайцарського вояка. Поза безпосередньою службою у війську він зобов'язаний кожного року виконувати визначені вправи у стрілянні з відповідними досягненнями. Це обов'язкове завдання він мусить виконати в рамках своєї стрілецької організації. Таким чином цивільні стрілецькі організації включено до засягу функцій державної військової оборони.

У кожній місцевості Швайцарії споруджено відповідно устаткований стрільниці, де в неділі й свята вояки - цивілісти відбувають свої змагання. Для туристів - чужинців, не ознайомлених з усіма звичаями швайцарців, може видаватися дивною надто часте стріляння в різних закутках цієї миролюбної країни.

Стрілецька Швайцарія має найкраще зорганізовану і найсучаснішe озброєну армію, забезпечену всіми родами зброї, включно з найновішими гарматами, танками, літаками та протилетунськими засобами. Ця армія готова кожної хвилини боронити незалежність і свободу своєї волелюбної країни.

І. Л.

Юрій Таркович

ХАОС В СОВЄТСЬКОМУ ШКІЛЬНИЦТВІ

У 1958-му році в СССР зреорганізовано систему навчання в середніх і високих школах. Совєтські студенти згідно з тією реформою мусили вчитися і одночасно працювати на фабриках чи в сільському господарстві. Перед прийняттям до високих шкіл більшість студентів мусили робити 2-3 роки на виробництві, і, бувши уже в високій школі, мали працювати в ділянці, яку вони собі вибрали як предмет студій. По чотирьох роках цього хрущовського експерименту виявилась вся його неуспішність. Тож минулого року внесено в систему високошкільного навчання ще цілий ряд змін.

В результаті згаданих реформ совєтське високе шкільництво має тепер два роди студентів — так званих „шкільників" і „виробників". „Шкільники" це ті, що вступили у високі школи безпосередньо із середніх шкіл, не працювавши зовсім або працювавши короткий час на фабриках чи в сільському господарстві. „Шкільників" приблизно одна третина всіх студентів. Це або найкращі студенти або сини-дочки совєтської знаті. „Виробники" — це ті студенти, що таки мусили відробити 2-3 роки на заводах і в колгоспах. Вони — „діти народу" і ніяких полегш при вступі до високих шкіл не мали.

Розподіл на „шкільників" і „виробників", як подають московські „Известия", спричинив розгардіяш у системі навчання. Справа в тому, що „шкільники", вступаючи до високих шкіл без довшої перерви в навчанні, значно легше й швидше засвоюють навчальні програми, як „виробники", що 2-3 роки були відірвані від науки і в значній частині позабували те, чого навчилися в середній школі. В результаті цього у багатьох високих школах, як це стверджують „Известия" — „розвалився ввесь навчальний плян". Тож на скору руку треба було організувати нові пляни навчання, творити окремі групи студентів із „шкільників" і окремі групи з „виробників", щоб підганяти до одного рівня їх знання. Все це вимагає додаткових приміщень, яких немає, додаткових лябораторій, яких також бракує, і все це коштує дуже багато.

При цьому виявилось, як і слід було передбачати, що примусова праця на виробництві перед вступом до високої школи не є ані практичною, ані корисною. „Комсомольська Правда" подає, що, наприклад, студенти московського університету, майбутні філологи і історики, відробляють свої 2-3 роки на ... хлібній фабриці ...

Під час студій студенти мусять частинно працювати на фабриках чи в сільському господарстві — тільки в тій ділянці, яку вони студіюють. Але на практиці все виглядає зовсім інакше. Наприклад, як подає та ж таки „Комсомольська Правда", у столиці Грузії, Тбілісі, частина студентів історичного факультету працювала на пекарні, а решта замітала подвір'я цієї ж пекарні, майбутні економісти мили бочки у броварні, а майбутні філологи „шили штани" у місцевій фабриці. Тож всього повний розгардіяш. В Дніпропетровську студенти Гірничого інституту працюють як помічна сила на автомобільному заводі. Коли деякі студенти зажадали, щоб їм дали роботу за їх майбутнім фахом, декан заявив: „Працюйте там, куди вас висилаємо, інакше викинемо з інституту ..."

На основі хрущовської реформи учні старших кляс середніх шкіл повинні працювати на виробництві яких 12-15 годин тижнево, отже третину часу, призначеного на навчання. В результаті цього знижується рівень знання учнів старших кляс середніх шкіл, а практичні наслідки з усього цього — нікчемні. „Известия" подають, що часто буває так: „учні" вчатися цілий рік розбирати мотори, але зовсім не знають, як складати мотори". Подекуди до одного станка призначається аж 20 учнів для практики. Внаслідок цього один віднто працює, а 19 б'ють байдики. „Учні одної школи протягом трьох років «практикували» на виробництві в той спосіб, що стояли за плечима токаря і приглядалися, як він працює", — подає „Комсомольська Правда" з 24-го квітня цього року.

Подібних прикладів неймовірного хаосу в совєтській шкільній системі можна було б навести сотки, а то й тисячі. Та й цього, мабуть, вистачає, щоб побачити „успішність" хрущовських реформ у шкільництві.

Михайло Прокопів

ПО 56 РОКАХ — НА УКРАЇНІ

(4)

Відвідини у Львові

Було хмарно і падав дощ, як наш літак приземлився по двох з половиною годинах лету з Москви на Львівському аеродромі. Зустрічати нас вийшли не лише провідники „Інтуриста", але також дехто з рідних — убогих селян, чи пак теперішніх колгоспників, яких ми з Москви повідомили про свій приїзд. Вітали вони нас по багатьох роках розлуки щиро й тепло, із сльозами на очах. Представник „Інтуриста" виголосив до нашої групи коротеньку, вивчену напам'ять промову, і після того нас відвезли автобусами до готелю, де ми повечеряли.

На другий день нас повели на сніданок в цім же готелі, тaке саме місце, як у Москві. Під час сніданку нам виголошували промови представники „радянської громадськости", між якими, як ми потім довідалися, були „товариші" Семен Стефаник, Ростислав Братунь, Дмитро Павличко. Всі вони говорили про „щасливе життя під радянською владою", але зараз же після них почали виступати з промовами представники „Інтуриста", які повчали нас, як ми маємо поводитися на зустрічі з совєтськими громадянами, рідними у Львові і водночас наказували нам не важитися відвідувати рідні села, бо, мовляв, можемо мати неприємності за порушення заборони. Не зважаючи на це, декому з нашої групи пощастило проскочити на рідне село (якщо воно було близько до Львова) і там зустрітися й поговорити свобідно із своїми рідними.

Один із представників „львівської громадськости", здається, Семен Стефаник, промовляючи до нас, інформував про ... безробіття в Америці і запевняв на всі лади, що з таким „капіталістичним лихом" в СССР вже покінчено. Цей же доповідач широко говорив про заходи совєтського уряду для розвитку сільського господарства і про те, як добре живеться совєтським робітникам і селянам, тобто колгоспникам.

Як виглядає це радісне й щасливе життя працюючих людей у Совєтському Союзі, довідалися ми потім у розмовах із самими вже робітниками і колгоспниками. І так, робітниці на буряках відповідали на наші питання про їхню зарплату пісьменкуючись, мовляв, яка робота, така заплата. Робітники найнижчої, четвертої, категорії казали, що заробляють вони 35-40 рублів на місяць, кваліфікованіші по 40-50 і навіть по 60 рублів. Робітниці в зарібтній платі упослідженi і дістають всього 35-40 рублів. Кращу роботу мають здебільша партійці. Проте, деякі комсомольці хвалилися, що до війни Львів не мав ніяких індустрійних підприємств і що збудовано ці підприємства аж за совєтської влади. Вони говорили про автобусну фабрику, завод для виробництва електричних жарівок, фабрику панчіх й ін.

При будівельних роботах чоловіки не хочуть працювати, бо праця тяжка. Виконують її майже самі жінки, виносячи на плечах цеглу і камінь не раз аж на п'ятий поверх і осходах риштування. Зароблять ті носильниці по 35-40 рублів на місяць. Ті, що займаються вже муруванням — по 45-50 рублів.

В усіх підприємствах, що їх ми відвідували, на керівних становищах працюють здебільша росіяни. Казали нам, що українцям дістається на таку кращу, керівну роботу важко, як верблюдові пролізти крізь діру в голці.

У Львові будують багато домів з три- або 4-кімнатними мешканнями. Усі ті кімнати малесенькі, 9 × 8 квадратових стіп. Доми все простої конструкції, без ніяких архітектурних прикрас. Дістати мешкання дуже тяжко. Я говорив з робітниками, що поприбували із сіл на роботу до Львова, то вони казали, що треба інколи чекати по п'ять років, щоб дістати сяке-таке, інколи дуже паршиве мешкання.

Мешкальні доми будує держава, але активну ролю в розподілі мешкань відіграють партійні активісти, які вже дбають про те, щоб помешкання діставалися у „відповідні" руки. Мабуть, тому в нових домах чути здебільша російську мову.

По селах 80% людей ходять босоніж і живуть ще й досі по старих хатах з обшарпаними стріхами. Поміж колгоспниками знаєш лиш ті, що мають козу або мізерну корівчину. В розмовах з нами колгоспники просили, щоб ми фотографували їх і їхню нужду, щоб світ знав, як насправді живеться українським селянам під совєтською владою.

Дуже негарну ролю відіграють супроти своїх же власних земляків різні українці, що допалися різних партійних чи державних посад. Їх совєти роблять „заслуженими особами", викликають до Москви, надають їм титули, ордени і високі платні — все за те, щоб вони заганяли українських робітників і селян до ще важчої праці. Вони не соромлять ще й ганьбити український народ, що він, мовляв, лінивий. На таких яничарів жалілися перед нами робітники автобусного заводу, у фабриці панчіх і навіть студенти, з якими я зустрівся в Стрийському парку.

8-го червня нас возили на Личаківський цвинтар, де ми поклали вінок на могилу Івана Франка.

На другий день, 9-го червня, більшість із нашої групи виїхала до Тернополя, а частина лишилася у Львові.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Д-р Валентина Калиник

„ТОДІ ГРИЦЬКИ І ОПАНАСИ ВМИРАЛИ..."

(1)

Що являла собою так звана хлібозаготівля, яка завершилася „викачкою хліба"[1] і страшним голодом 1933-го року?

Большевики вимагали від колгоспників виконати плян хлібозаготівлі, заплатити натуроплатою, тобто зерном, МТС за послуги тракторами, а потім „добровільно" продати забезпечи зібраний урожай.

Щоб виконати надмірний плян хлібозаготівель, большевики, при допомозі політвідділів, створених для „піднесення партійного керівництва", спочатку забрали з колгоспних комор те, що ще не встигли роздати колгоспникам на трудодні, потім — фуражний фонд, призначений для годівлі худоби, далі — насінний матеріял, призначений на посів і, нарешті, почали по селянських хатах забирати останнє зерно з так званих авансів, одержаних колгоспниками на трудодні.

Ось один з прикладів такої „викачки хліба" на Полтавщині. Згідно із свідченням Р. Суслика („Сумні спогади", 1951), із села Пірки, Грунського району, на хутір Сиверинці прибуло декілька десятків людей, озброєних своєрідними інструментами: штрикачами, щупачами, стукачами, розбивачами, підважувачами і т. п. Поділившись на кілька груп на чолі з комуністами, вони приступили до „праці". „Озброєні штрикачами й щупачами, — пише Р. Суслик, — вони пішли в степ випробовувати ґрунт. Деякі з них перевіряли городи, хати й хліви, стукали по печах, по стінах, колупали стіни, долівку — це був „розшук на глибину". А обшук назовні очевидно піч і те, що в ній варено, бо це вірніше, з яких продуктів варено, бо це було речевим доказом наявности тих чи інших харчів у колгоспника. Скрині, діжки, горшки, горища, льох — все це ретельно обшукувано. В міру руху бригади вперед від двору до двору на підводах все більше нагромаджувалося горшків, глечиків та торбинок із зерном, пшоном, квасолею, горохом, кукурудзою, борошном, а також ручних жорен".

„Викачаний" хліб лежав на пристанях, залізничних станціях, у церквах, гнив під відкритим небом. А люди голодували. Останні речі — кожухи, рядна, полотна, вишиті сорочки і рушники — збували селяни за кусень хліба, за будь-що їстівне.

Не зважаючи на суворі репресії за критику совєтської влади, по всій Україні з уст в уста поширювалась тоді протисовєтська сатирична віршована творчість. Ось, наприклад, така пісенька:

Ой ти, рай, ти наш рай,
Обібрав ти наш край:
І бички, й телички,
І вишиті сорочки ...

Прийди, Сталін подивися,
Як ми в СОЗ-і[1] розжилися:

Клуня впала, хата боком
Ще й кобила з одним оком,
А податком обідрали
Та й говорять, що „куркуль".

Для завершення запляно-ваної кампанії большевики ухвалили нові закони: з 28-го липня 1932-го року — „про посилення боротьби із спекуляцією", за яким переслідуванням приватну торгівлю харчовими продуктами, а обвинувачених у „спекуляції" позбавлювано свободи на термін від трьох років з конфіскацією майна; з 7-го серпня 1932-го року, — „про охорону соціялістичної власности". Як і самі большевики тепер признаються, „закон із 7-го серпня 1932-го року був законом вийнятковим і суворим". Ось кілька прикладів застосування цього закону на практиці:

„В селі Полянецькому, на Уманщині, — згідно із спогадами М. Левчука, — одна колгоспниця, вдова, в неділю пішла на поле збирати колоски. Назбирала біля двох кілограмів. Її тут же, на полі, впіймала комсомольська т. зв. „червона мітла". Два паруби з цілками ведуть виснажену колгоспницю до сільради й радісно вигукують: „Куркульську недобитку злови- ли на місці злочину — збирала колоски!". Нещасну колгоспницю віддали до суду, і більше вона своєї родини не бачила".

Робітницю уманського птахокомбінату, що взяла яйце для своєї хворої дитини, засуджено на 5 років заслання табор.

Колгоспника з села Н. засуджено на 5 років за три цукрові буряки, що їх він узяв з колгоспного поля. В тому ж селі колгоспницю Опалко за те, що перед жнивами нарізала на власному городі недозрілих колосків для своїх дітей, засуджено на 5 років. Діти померли з голоду в дитячому будинку.

У селі Вітівці, за два кілометри від Умані, 1933-го року навесні активісти - комсомольці з „червоної мітли" увалилися у вдови Слуцької, розвалили піч, 2 кілограми борошна. Ті засуджено, а діти повмирали з голоду[1].

Так карали умираючих людей за крадіж „соціялістичної власности". Совєтський правник І. Голяков стверджує: „Стаття 162 Кримінального Кодексу РСФСР передбачала кару санкцію за великий крадіж державного майна лише терміном на 5 років[2]. А українським селян за зрізування колосків присуджено спочатку до розстрілу, а потім на 8, 10 і 15 років[2].

Про ті страшні часи писав Юрій Клен у своїй поемі „Прокляті роки":

„...Тоді Грицьки і Опанаси
Вмирали, як у зливу комарі,
Тоді по селах ілось людське м'ясо
І хліб пекли з розтертої кори.
Дивилися голодні діти дaсо
На спухле тіло мертвої сестри.
Тоді по хліб до міста йшов селюк
І там лягав, вмираючи, на брук".

Дорослі й діти блукали по смітниках, порпалися по городах, випукуючи торішню гнилу картоплю, по полях збирали старі колоски, а люди ж того вже не знаходили — їли лободу, кору, корій, осоку, слимаків, котів, собак, дохлих коней ... Від голоду люди робилися жорстокими, тратили розум, божеволіли. Вимирали цілі родини й села, не було навіть кому ховати померлих. Співучі українські села перетворилися на пустки, зарослі бур'янами. Не поодиноким випадками було і людоїдство серед збожеволілих людей.

Тікаючи від голодової смерти, дорослі й діти, що ще мали силу рухатися, посунули до міст просити хліба і, виснажені, опухлі, вмирали на шляхах, бруках і тротуарах. Безпритульні немовлята, кинуті голодними матерями з надією, що хтось їх підбере, напівживі кістяки дітей вмирали під відкритим небом; сильніші вистоювали довгими годинами під хлібними кіосками („лотками"), щоб кинутися на покупця і вирвати з рук його шматок хліба, бо даремні були сподівання випросити його у робітників, що самі ледве животіли на голодних пайках.

[1] Розділ з підготовленої до друку праці „Руйнування родини в СССР".

[1] СОЗ — первісна форма колгоспу: Товариство для спільного обробітку землі.

[1] М. Левчук „Спогад одного з мільйонів", стр. 4-7.

[2] І. Голяков „Совєтский суд". Юридическое Издательство Министерства Юстиции СССР, Москва, 1947, стр. 31

Перед Дедикацією площі у Вашингтоні

На засіданні Екзекутиви Красвого КПШ, 21-го серпня ц. р., ухвалено запросити на Дедикацію Площі під будову Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні більше сенаторів і конгресменів, в характері гостей.

В Дедикації Площі прийматимуть участь і промовлятимуть: професор д-р Роман Смаль - Стоцький, голова КПШ; Стюарт Юдол; секретар тнутрішніх справ; Елвин Бентлі, кол. конгресмен; Джан Лесінскі, конгресмен з Мишиґену; проф. д-р Лев Е. Добрянський, голова УККА.

Національні гимни і „Заповіт" виконують хор „Кобзар" із Філядельфії, під управою д-ра Антона Рудницького та оркестра Фльоти.

На Бенкеті, у великій залі готелю Мейфлавер, промовлятимуть: сенатор Джекоб И. Джевітс з Ню Йорку, Пол И. Джевітн з Ню Йорку, Пол рі, Тадей И. Дульскі, конгресмен з Ню Йорку.

Ухвалено оформити окремий Почесний Комітет, до якого будуть запрошені ієрархи українських Церков та репрезентанти американські науковці й громадські діячі. Запрошені будуть і представники різних національних груп.

Члени Красвого КПШ вже зголосили свою участь. Одним з перших місцевих Комітетів Пам'ятника Шевченкові, що вже зголосив своїх представників (д-ра Трусевича з дружиною) є Комітет з Мілвокі, Вискансин. До всіх місцевих КПШ, українських установ і організацій вислано спеціяльні обіжники в справі Дедикації Площі та заклики надіслати своїх представників на урочистість 21-го вересня 1963 р., на якій участь української громадськости стане питанням престижу української етнічної групи в Америці. В цій саме справі КПШ міста Ню Йорку скликає окремі громадські збори, щоб організувати групи громадян, які поїдуть до Вашингтону 21-го вересня ц. р. окремими автобусами, або потягом за зниженими цінами.

Відзначення Тижня Поневолених Націй в Твін Сити, Мін.

Цьогорічне відзначення Тижня Поневолених Націй тут випало величаво. Це було свято усіх поневолених націй, що проживають в цих околицях.

Величава сцена залі Пруденшел була заквітчана національними прапорами, за котрими приґравала в святочних уніформах оркестра поліції м. Сейнт Пол, Міннесота. Людей було багато. Поміж ними походжали хлопці й дівчата в різних національних строях, між якими, очевидно, були чепурно прибрані молоді пані, люде з обох українських церков, греко-католицької та православної, роздаючи книжечки про свою націю.

Святом провадив п. Л. Н. Фоґель, директор радіо стації ВДЕУ. Головним промовцем був б. сенатор Віллям Новленд, теперішній видавець „Овкленд Трібюн" з Каліфорнії. Промовець у своїй довшій доповіді пояснив фальшивий шлях американської політики відносно Совєтів. Україну згадав, що вона була загарбана комуністами. Найдовше, очевидно, спинився Новленд над Кастром та Кубою.

Від українців промовляв проф. А. А. Грановський, місцевий голова УККА.

Книжки про Україну та виставка книжок була в опіці пані Марії Процай.

Ф. Луців.

● **Новим чехословацьким амбасадором** у Вашингтоні став д-р Карель Дуда на місце д-ра Мілослава Рузки, що його відкликано „для інших завдань".

З українського життя в Бразилії

Фестиваль у Парані.

20-го липня в Куритибі розпочався 5-ий щорічний фестиваль фолкльору етнічних груп провінції Парана. Відкрила його переможець на недавньому щорічному всебразилійському фестивалі фолкльору українська мистецька група. Перед тим, щоденник „О Естадо до Парана" присвятив популяризації української мистецької групи цілу свою сторінку, докладно розповівши про її успіхи в столичному місті Бразилія.

В день відкриття до міського театру „Гваіра", як кажуть, валом валило населення Куритиби, щоб побачити і послухати тепер уже широко відомих українських співаків та танцюристів. Протягом кількох годин до квиткової каси стояла величезна черга. Всі квитки були розкуплені, багатьом не пощастило дістатися до театру. Українці в своїй програмі подали вісім пісень та вісім танків. Усю програму присутні сприймали захоплено. Відгуки бразилійської преси від неділі 21-го липня на виступ українців були теж якнайкращі.

Після виступу, в театральній залі будинку Хліборобсько - Освітнього Союзу відбулася урочиста вечеря для учасників мистецької групи. На вечері були чисельно представлені керівні особи провінції Парана, на чолі з секретарем культури й освіти, та провідні діячі української колонії.

Слід зазначити, що на вісім пісень, український хор виконав три португальською мовою. Серед останніх був і новий гимн міста Куритиби, що нічого спільного з фолкльором немає і йшов, очевидно, обов'язковою точкою програми. Далі були подані дві бразилійські народні пісні — „Пескадор" („Рибалка") та „Пренда мінья" („Мій талант").

Від'їзд всч. о. Філімона Кульчинського.

14-го липня з Куритиби до ЗДА виїхав дотеперішній Адміністратор УАП Церкви в Бразилії всч. о. протопресвітер Філімон Кульчинський. З цієї нагоди в українській православній церкві св. Дмитра відбулася урочиста Служба Божа, в якій взяли участь три священики, диякон, чотири хлопчики - стихарики й великий і добре зіспіваний хор під батутою п. Василя Чмира. Церкву виповнили вірні обох обрядів. У часі Служби мали місце зворушливі промови протопресвітерів всч. оо. Філімона Кульчинського і Петра Добрянського.

По закінченні церковних урочистостей, влаштовано спільний обід. Тут всч. о. Філімона прощали генерал Андрій Долуд та інж. Павло Борущенко. Велика кількість місцевого українського громадянства зібралася того дня на куритибському летовищі, куди прибув і парох української католицької церкви в Куритибі всч. о. Микола Іванів ЧСВВ, який побажав протопресвітерові о. Філімону Кульчинському щасливої дороги.

Адміністратором УАПЦеркви на Бразилію тепер став всч. о. протопресвітер Петро Добрянський.

Українці в місті Іраті.

В цьому місті маємо поважну, активну українську громаду. В місцевій українській католицькій церкві об'єднано 100 українських родин, філія Хліборобсько-Освітнього Союзу нараховує 140 членів. Тут часто відбуваються урочисті академії в дні українських національних свят, як також театральні вистави, концерти, забави.

В місті Іраті є великі українські торговельні фірми: Петра Хоми, Василя Шпака, Михайла Сабата та інших. Помітна участь українців також у невеличкій ірратівській промисловості, свої власні підприємства мають Михайло Романюк, Василь Фірман, Павло Стефанович, Володимир Вавpук.

Тут українська громада складається уже з трьох поколінь, кожне з них добре знає українську мову і в слові і в письмі; українська мова також панує в хатньому побутовому житті наших громадян.

Українець — провідна особа серед студентства.

Серед студентства Парани останнього часу посилився рух проти комуністичних елементів, які опанували студентські керівні організації в Бразилії. Помітну ролю в цьому протикомуністичному русі відограють студенти українського походження, а особливо п. Олексій Оверченко. Останній у своїх виступах та у розмовах серед студентів уміло використовує фактичні матеріяли з України, Куби, балтійських країн, а також про розбіжності між Москвою й Пекіном. Він вважається провідною особою серед паранського студентства.

Олексій Оверченко також активний у місцевому українському житті, бере участь у хорі, в організації молоді при Хліборобсько - Освітньому Союзі і т. інше. Через два роки п. Оверченко має закінчити Паранський університет.

Мих. Килимний

Кадр із фільму „Дитина і дві матері" („Тіні рідних предків"), Алла Марченко в ролі — Зоряни, Тарас Чубенко в ролі — Ігоря. Кінофільм в стадії продукції, і вонени ц. р. демонструватиметься в Канаді і ЗДА. (Реалізація: Лев Т. О-ра, Сан Францісско, Каліф.)

Неру зреформував свій уряд після невдачі його партії

Ню Делі. — Шість міністрів уряду прем'єра Джавагарлала Неру в Індії зреклися своїх становищ і разом з ними зреклися сім стейтових прем'єрів чи пак губернаторів. Неру заповів, що ці найбільші зміни в уряді та автономному провінційному управлінні будуть переведені впродовж тижня. Зреклися міністри: фінансів, внутрішніх справ, харчів і сільського господарства, транспорту, інформації і освіти. З-посеред стейтових, чи пак провінційних, прем'єрів, які зреклися, найповажнішим був Бакші Ґулям Мохаммед, прем'єр Ямму і Кашміру, найрадикальніший опонент будь-якої компромісової злагоди з Пакістаном у затяжному спорі за Кашмір. Ці резиґнації прийшли внаслідку трикратної програші керівної в Індії Конґресової партії в доповняльних виборах та гострої критики, яка сталася під час триденних дебат у парляменті над опозиційним внеском про висловлення недовір'я урядові. Хоч той внесок був тільки демонстраційний з уваги на велику чисельну перевагу послів із Конґресової партії, проте Неру зрозумів, що він не може довше легковажити опозиції.

Здвиг СУМА-Схід відбудеться в днях 31 серпня — 2 вересня

Ню Йорк. — В днях 31-го серпня, 1 і 2 вересня ц. р. на Оселі в Еленвіллі, Н. И., відбудеться 12-ий Здвиг СУМА, до якого приготовляється понад 20 Осередків із Східніх стейтів. Здвиг проходитиме під знаком 25-річчя з дня смерти полк. Є. Коновальця, 30-річчя голодової облоги України та 50-ліття з дня смерти поетеси Лесі Українки, під гаслом: „Борись і добивайся Батьківщини". 31 серпня вранці відбудуться міжосередкові спортові змагання, а ввечері — „Сумівські вогні", попис гуртків мистецької самодіяльности і забава з танцями. 1-го вересня, після Служби Божої, відбудеться маніфестаційна частина з промовою голови Головної Управи М. Фурди і дефілядою. Після обіду виступатимуть танцювальні гуртки. По полудні на спортовому майдані відбудуться товариські змагання з копаного м'яча між командами Американської Професійної Ліґи „Тризуб" — Філядельфія, першуном Америки, і „Чорноморською Січчю" — Нюарк, фіналістом за чашу Люїса. Увечері — забава з танцями. В понеділок — роздача нагород і дозвілля.

Для гостей на нічліги поставлено 10 шатер та замовлено всі довколишні бонґала. До команди Здвигу входять: Г. Цебрій — комендант, П. Шагай — заступник, В. Гомзин — писар, М. Глушко — обозний, В. Лавро і Леся Фалатюк — референти юнацтва, інж. М. Семанишин і В. Костик — господарські референти, мгр. Є. Гановський — референт зовнішніх зв'язків, М. Стецький — спортовий, М. Черешньовський — декоратор, Є. Курило і М. Солтис — мистецькі керівники, О. Рибіцький — кватирмайстер, М. Кукуруза — шеф порядку, І Кобаса — преса й інформація, М. Кузьо — технічний керівник.

Комунікат

Красвої Ради Воєнного Хреста при Головній Управі ОБВУА

Подається до відома всіх зацікавлених, що Красва Рада Воєнного Хреста, згідно з бажанням Ресорту Військових Справ УНРади, продовжує свою працю аж до відклику. Приймається внесення на одержання Воєнного Хреста, висилається формуляри та уділяється інформації.

Усіх колишніх вояків українських військових з'єднань, які дотепер не мали змоги поінформуватися про „Воєнний Хрест", повідомляємо, що заклик та вичерпні дані в цій справі були друковані в „Свободі" з 16-го березня 1963 та у „Вістях Комбатанта" Ч. 2 — 1963 р. стор. 48.

За Красву Раду Воєнного Хреста

Д-р Микола Рибак, голова,

Інж. Макар Каплистий, секретар.

В ГЛИБОКІМ СМУТКУ ПОВІДОМЛЯЄМО РІДНИХ, ПРИЯТЕЛІВ, ЗНАЙОМИХ ТА УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО, ЩО

в неділю 25 серпня 1963 р. відійшов від нас у вічність після довгої і важкої недуги на 84-ому році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни,

НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДЯДЬКО І ТЕСТЬ

ВОЛОДИМИР ДОРОШЕНКО

довголітній Директор Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, дійсний член НТШ і УВАН, член Українсько-Французького Наукового Товариства в Парижі та багатьох інших українських установ і товариств.

Парастас буде відправлений в середу 28 серпня о год. 8-ій веч. в українській православній церкві св. Покрови при 2225 Норт Мешер стріт у Філядельфії.

Заупокійна Служба Божа буде відправлена в четвер 29 серпня в цій же церкві о год. 9-ій ранку, після чого похоронний похід від'їде автами на місце останнього спочинку на Українськім Цвинтарі у Савт Бавнд Брук, Н. Дж.

Тяжким горем прибиті:

ДРУЖИНА СОФІЯ
ДОЧКА ВОЛОДИМИРА З ЧОЛОВІКОМ РОМАНОМ ВАСИЛИШИНОМ
СЕСТРИ НАТАЛІЯ І МІЛІЦА
СЕСТРІНКА КАТЕРИНА З РОДИНОЮ.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

ділиться з Шановним Громадянством трагічною вісткою, що Почесний Голова Клюбу

Володимир Вікторович ДОРОШЕНКО

піонер української культури

відійшов у вічність в дні 26-го серпня 1963 року.

СЛАВНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 23-го серпня 1963 року, нагло помер на 67-му році життя

бл. п. Михайло РОСТЕНКО

Похорони відбулися в понеділок, 26-го серпня 1963 року з похоронного заведення Бугая.

Горем прибиті:

АННА, жінка
ВОЛОДИМИР, син
ЛІЛЯ, невістка
ЮРІЙ, внук
ТАМАРА ПАНЧАК, дочка
ІВАН ПАНЧАК, зять
ЛЮДМИЛА, ВАСИЛЬ і ЕДВАРД ГИРИЧІ

Увага! Відділи УНСоюзу Увага! БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 8-го вересня 1963 року

в год. 2:00 по полудні

в залі

УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ СВ. МИХАЇЛА у FRACKVILLE, Pa., Route #122

— відбудуться —

РІЧНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ Відділів УНСоюзу

в яких повинні взяти участь

УРЯДОВЦІ, Конвенційні ДЕЛЕҐАТИ та ПРЕСТАВНИКИ наступних Відділів УНСоюзу:

БЕРВИК 164, 333	МЕК АДУ 7, 186
ЦЕНТРАЛІЯ 90	МАЙНЕРСВИЛ 78, 265
КОЛДЕЙЛ 201	МТ. КАРМЕЛ 2
ФРЕКВИЛ 242, 382	НОРТҐУМБЕРЛЕНД 357
ФРІЛЕНД 429	ШАМОКІН 1
ГЕЗЛЕТОН 85, 314	ШЕНАНДОАҐ 98
МАГОНОЙ СИТІ 305	СТ. КЛЕР 9, 31, 228
МАГОНОЙ ПЛЕЙН 28, 365	

На Зборах будуть порушені дуже важні та цікаві справи, які вимагають рішення.

На Зборах буде присутній:

Йосип Лисогір

головний предсідник Українського Народного Союзу

ДО УЧАСТИ В ЗБОРАХ ЗАПРОШЕНІ ТАКОЖ ВСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ ТА ШИРОКИЙ ЗАГАЛ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА ЦІЛОЇ ОКОЛИЦІ.

М. ГЕНТОШ,
голова Окружного Комітету

Українці в Сиракюзькому університеті

Серед студентів, що студіюють славістику в Сиракюзькому університеті в ЗДА, є також українці. Дехто з них уже закінчив студії. В минулому році в цьому університеті науковий ступінь маґістра із славістики здобув А. Горняткевич, а в цьому році Д. Січ і С. Чорній. В найближчому часі мають завершити студії на ступінь маґістра ще декілька українців. До професорського складу славістичного факультету входять українці: д-р проф. Я. Гурський і д-р проф. М. Карамсєв. Славістичний факультет Сиракюзького університету ще молодий, але наявність висококваліфікованого професорського складу і здобуті ним за короткий час визначні осяги в організації академічної праці говорять за те, що славістичні студії стоять нарівні з такими ж студіями в кращих університетах ЗДА.

О. С.

Увага! Члени Хору „ДУМКА"

У МІСЯЦІ ВЕРЕСНІ ПОЧИНАЄМО

ЗВИЧАЙНИЙ ПОРЯДОК ПРОБ:

у ВІВТІРКИ — Чоловічий хор
у П'ЯТНИЦІ — Мішаний хор

Початок проб — 7:30 веч.

З огляду на концерт в Клівленді 28-го листопада, і в Шикаґо 30-го листопада ц. р. просимо усіх членів точно відвідувати проби.

УПРАВА

В глибокому смутку повідомляю Приятелів і Знайомих, що в понеділок 26-го серпня ц. р. відійшов у Вічність мій Найдорожчий і ніколи Незабутній МУЖ

бл. п. д-р Микола Павлович НЕЗДІЙМИНОГА

Панахида — в п'ятницю, 30. серпня о год. 7:30 веч. в церкві Св. Покрови 2225 N. Mascher Street, Philadelphia, Pa.

Похорон відбудеться в суботу, 31-го серпня о год. 9-ій ранку з церкви на український цвинтар в Бавд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита

Дружина СОФІЯ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

1-го ВЕРЕСНЯ МИНАЄ

ТРЕТЯ БОЛЮЧА РІЧНИЦЯ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього СИНА, БРАТА і ШВАГРА

бл. п. Юрія Андрія РАБІЯ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ І ПАРАСТАСОМ

— відправляться —

в суботу, дня 31-го серпня 1963 року

в год. 9-ій ранку

в греко-католицькій церкві св. ЮРА при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

Цією дорогою повідомляємо і запрошуємо ласкаво на Богослуження всіх Його Рідних, Приятелів і Знайомих, і всіх Тих, кому дорога Його пам'ять та просимо про молитви за спокій молодої і невинної Душі Юрія.

АЛЕКСАНДРА — мама
ТАНЯ — сестра
ІГОР — шваґер

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ І ОКРУГИ

Неділя, 1-го вересня 1963 року

(LABOR DAY WEEKEND)

на РОБІТНИЧІЙ ОСЕЛІ в ГЛЕН СПЕЙ, Н. И.

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ:

1. Спільна Служба Божа — год. 11-та.
2. Спільний обід — год. 1-ша.
3. Наради — год. 4-та.
4. Вечеря — год. 6-та.
5. Спільна Ватра — год. 8-ма.
6. Забава — год. 9-та, при звуках оркестри Б. Гірняка.

ВИСТУП ВІДОМОГО АРТИСТА

ЙОСИПА ГІРНЯКА

Проситься про численну участь. Замовлення наперід або на місці в Робітничій Оселі.

ЗА КОМІТЕТ:

п-ні Г. ХОМОВА
п-ні С. БУКШОВАНА
д-р Р. МИКОЛАЄВИЧ
проф. В. МАЦЬКІВ

СОЮЗ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ — СХІД

Делеґатура УСЦАК

— влаштовує —

в порозумінні та у співпраці з Управою оселі УНСоюзу „СОЮЗІВКА"

в днях 28-го і 29-го вересня 1963 року

на „СОЮЗІВЦІ" в КЕРГОНКСОН, Н. И.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР

жіночих і чоловічих дружин, членів СУАСТ-Схід

за мандрівну чашу „СОЮЗІВКИ"

Початок турніру в суботу, 28-го вересня, о год. 11:00 рано.

Зголошення дружин до участи в турнірі найпізніше до 20-го вересня ц. р. приймає Ланковий Відбиванки СУАСТ-Схід на адресу:

Dr. M. Snihurowycz
1 Goodwin Street, New Haven, Conn., Tel.: 469-9707

Закликається дружини додержатися поданого остаточного речинця зголошень, бо тільки на час зґолошені дружини зможуть взяти в турнірі участь.

Не погибель — а благословення

Читаємо в св. Письмі, що Бог заповів через Авраама вогненну кару для мешканців Содоми і Гомори, якщо вони не змінять свого грішного життя. Тому не дивно, що тривожні почування огорнули душу Авраама. Він знав, що чекає грішних мешканців Содоми й Гомори. Та, велика любов Авраама до повищезгаданих мешканців казала йому шукати для них рятунку. З наміром рятувати Содому й Гомору від руїни, в глибокій покорі звернувся він до Бога з запитом, чи з грішниками Бог знищить також і невинних мешканців. Господь запевнив Авраама, що пощадить Содому й Гомору, якщо там знайдеться принаймні десять праведників.

Коли, обмірковуючи це, замислимося над нашою бувальщиною тут, у ЗДА, за останніх 70 років, то в покорі серця треба нам дякувати Господеві за його доброту і милосердя над нами. Чейже всім відомо, що в нашому суспільстві були різні прогріхи і на релігійному і народному полі. За ті прогріхи належалася справедлива кара. Але, у нас були і праведні та жертвенні люди. Їм завдячуємо те, що Господь благословив наші змагання. Сьогодні ми є свідками зорганізованої нашої Церкви в ЗДА, на чолі з Митрополією, під крилами якої гарно розвиваються різні церковні і народні установи.

Маємо міцну надію, що завдяки тим добрим і жертвенним вірним Господь Бог буде спомагати нас Своїми ласками і в майбутності.

Саме бажаємо подати список отих добрих людей, що в останньому часі склали свої щедрі пожертви на будову катедри.

Мило нам висловити щиру подяку Впр. о. крилошаннинові Романові Лободичеві, колишньому товаришеві зі шкільної лавки Високопреосвященного Митрополита Кир Йосифа Сліпого за пожертву в сумі $ 1,000. Хай Господь винагородить сторицею.

Щире спасибі п. Христині Вілчадській за дальшу пожертву $ 500. Досі склала п. Вілчадська на будову катедри $ 1,500. Це справді щедра пожертва, за яку складаємо щиру подяку.

Милою несподіванкою для Високопреосвященного Митрополита був дар в сумі $ 500., що його одержав Владика від парохії, що не є під безпосередньою юрисдикцією Філадельфійської Архиєпархії. Цей гарний жест до глибини зворушив Владику Амвросія, який певно ніколи не забуде того жесту. Зокрема слід щиро подякувати Всч. о. Пароховi тої ж парохії за надіслану пожертву в сумі $ 25.

Місцевість Маямі, на Фльориді, є звісна не тільки, як купелева місцевість, але й зі своєї жертвенности. Місцеві українці радо складають зі своїх, важко запрацьованих грошей, пожертви на будову катедри. Тими жертводавцями є: Родина М. Копитчак зі сином, що склали $ 500. Церковний хор склав $ 135. По $ 100. пожертвували: Марія Марудяк, Апостольство молитви. Андрій Ждан склав $ 50. По $25 склали: Николай Крук, Дан Онуфрій, Теодор Наконечний, И. Шатинський. П. Кушнір склав $ 15.

Щиру подяку складаємо п. Катерині Мельник з Дітройт за пожертву в сумі $ 200.

По $ 100. склали: Василь Ґреб з Клаймер, Па. (В нього вже понад 80 років. Має сина священиком в чині Отців Василіян) і п. Ольга Бойтина з Клівленду. Спасибі за ласкаву пам'ять.

Відгомін з Менвіл, Н. Дж. — тамошні парохіяни також не залишаються позаду, але змагаються у складанні пожертв. Беднарський Денис склав $ 150. По $ 50 склали: Петро Яцук, Іван Сотишак, Павло Дорош, Віліям Драґан, Герри Новом, Марія Семанина і д-р Михайло Шиґера. Семен Мацола пожертвував $ 35. Михайло Євчин $ 40., а Іван Гнід $ 30. По $ 25 склали: Марійська дружина, Андрій Лебой, Катерина Скорна і Варвара Мотика. Анна Стефанишин пожертвувала $ 20., а Йосиф Кітка $ 15. Яків Олексин склав $ 10., а Катерина Голодинська $ 5.

Всім жертводавцям з Менвіл складаємо щиру подяку, а водночас просимо всіх тамошніх парохіян, щоб своїми пожертвами причинилися до будови катедри.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Ольги з Яросевичів Мельник, п. Йосиф Копитко склав $ 10. на будову катедри. Це похвальний вчинок, бо всі знаємо, як квіти скоро всихають - в'януть, а пожертвована цеглина буде існувати.

Тільки спільними силами зможемо двигнути величаву катедру на славу Божу і честь Пречистої Діви Марії. Тому дуже просимо всіх українців поспішитись з пожертвами, щоб чимскоріше можна було зачати будову катедри.

Пожертви просимо слати на адресу:

Archbishop's Chancery
815 N. Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.

ЗДА вимагають димісії брата президента Південного В'єтнаму — виправдують армію

Ця світлина добре характеризує події з останніх днів у Південному В'єтнамі: як вояк із „спеціяльних частин" ескортує арештованого студента. Південно - в'єтнамські студенти перевели були масові демонстрації проти уряду Нґо Дінг Дієма після того, як той уряд повів гострі репресії проти буддистських лідерів

Сайґон. — Новий американський амбасадор в Південному В'єтнамі Генрі Кебот Ладж передав у понеділок 26 ц. м. вірчу грамоту президентові Нґо Дінг Діємові, обмеживши цю першу свою зустріч з ним до формально - куртуазійної авдієнції. Зате пополудні того самого дня Ладж — на просьбу Нґо Дінг Дієма — перевів з ним дво і півгодинну нараду, про зміст якої нічого не оприлюднено. Так само до Вашингтону ще не наспів вичерпний звіт Ладжа про ситуацію у Південому В'єтнамі. Зате керівні вашинґтонські чинники намітили вже ту свою лінію у відношенні до Південного В'єтнаму у зв'язку з останніми тамошніми подіями, що її з'ясував речник Державного Департаменту Ричард Філіп. Ото ж американський уряд стверджує, що за його перевіреними інформаціями шефи південно - в'єтнамських збройних сил погоджувалися тільки на проголошення у тій країні вийняткового стану, як засобу до втихомирення настроїв та запевнення в країні спокою. Зате вони не знали і не схвалили рейдів на буддистські паґоди, ані тим паче брутальних актів, що супроводили ті рейди. Американська заява стверджує, що ті рейди були переведені тайною поліцією і тими військовими спеціяльними частинами, які не підлягають штабові регулярної армії. Вправді американська офіційна заява не називає за іменем шефа південно - в'єтнамської тайної поліції і отих спеціяльних військових частин, яким є брат президента Нґо Дінг Дієма Нґо Дінг Нгу, але вона насправді обвинувачує його, як головного винуватця, ініціятора й автора тих репресійних заходів, які звернулися спершу проти буддистських жреців та згодом проти професорів і студентів в масі, опозиційних проти режиму. За коментарями преси, американська дипломатія наполягатиме на відсуненні від державних справ Нґо Дінг Нгу і його дружини, — обоїх, що маніфестували свою неприхильність до ЗДА й нетолерантність у відношенні до земляків. Відмежування південно - в'єтнамської армії від Нґо Дінг Нгу і його політики має буцім-то підбадьорити південно - в'єтнамських військовиків до виступу проти фамілійної кліки, яка править у Південному В'єтнамі. Тим часом у Вашинґтоні зреклися всі члени південно - в'єтнамської амбасади, солідаризуючись з амбасадором Тран Ван Чуонґом, який зрікся був минулого тижня, запротестувавши окремою заявою проти політики сайґонського уряду. Численна в'єтнамська політична еміґрація, однаково з комуністичного тепер Північного В'єтнаму, як з Південного, з своїм центром у Парижі, одностайно засуджує теперішній південно - в'єтнамський режим за його диктаторсько - репресійну політику. Південно - в'єтнамські студенти, які опинилися у кацеті в числі коло 2.000 осіб, перепачкували колективного листа до американської амбасади в Сайґоні, в якому заявляють, що вони передають дальшу боротьбу проти режиму Нґо Дінг Дієма в руки нового амбасадора Генрі Кебота Ладжа. ЗДА покищо не змінили становища щодо дальшої фінансової і військової допомоги В'єтнамові.

Врятували двох шахтярів, які два тижні були засипані в копальні

Шептон, Па. — Вранці 27-го серпня вдалося врятувати з копальні двох шахтярів Дейвіда Феллїна та Генрі Трона, які від 13-го серпня перебували в копальні, засипані в глибині 308 стіп. Третій вуглекоп Луїс Бова знаходиться ще й далі в тій частиті копальні, що є 18 стіп від місця, де були засипані Феллін і Трон. Врятованих шахтярів негайно відвезли гелікоптером до шпиталю в Гейзлетоні, Па., де ствердили, що їх стан здоров'я є задовільний, хоч вони довше як два тижні були під землею, і довший час не мали харчів. Можна сумніватися, чи живе шахтар Бова, бо він вже 8 днів не дає знаку про себе. Над витягненням двох вуглекопів напрацювалися два тижні, бо треба було провертіти малу шахту, щоб можна було витягнути засипаних робітників. Продовжуються праці над видобуттям Луїса Бови.

● Державний Департамент вирішив, що цього року не висилатиме за кордон американську театральну дружину, бо американська театральна трупа не могла б в Европі з успіхом конкурувати з европерськими театрами, які виставляють п'єси Шекспіра.

● Британський маршал летунства Джон Д'Альбіяк помер у Лондоні у віці 69 років. Він був ветераном першої світової війни, а в другій світовій війні командував м. і., британським летунством у Греції і своїми 80 літаками боровся проти 800 німецьких та 310 італійських машин, поки з його з'єднання майже нічого не залишилось. Потім боровся на Середньому Сході в Цейльоні. Дістав шляхетський титул і став — після переходу до цивільного летунства — командантом летовища в Лондоні.

ТАРЗАН, ч. 5096. Злопам'ятливий Алі!

Вранці світало, як три чоловіки зробили останні приготування до ловів.

Незабаром вони вже в дорозі... Ніхто з арабів не звертав на них жадної уваги.,

Ніхто, крім одного з затаєною ненавистю і злопам'ятливого Алі!